

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Exercitia Spiritualia Ad Mentem Et Normam D. Ignatii

Conscripta & Adaptata Usui Personarum Ecclesiasticarum Pro sacra solitudine singulis annis ineunda, & in octo vel decem dies protrahenda

Maffei, Pietro Antonio

Augsburg ; Regensburg, 1740

VD18 80488145

Pro die octava, Consideratio prima De obligationibus Ecclesiastici sacra operantis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60305](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60305)

moratur, longè majore variarum, & eminentium virtutum splendore illustratum, & charitatis præsertim purpurâ basilicè exornatum oportet refulgere.

Consideratio XV.

Pro die VIII. manè.

De iis, quæ Sacerdoti sacris operanti observanda sunt.

IN tres classes distribui possunt ea omnia, quæ mystæ, ut ritè Sacrificium offerat, incumbunt. Ad primam spectant ea, quæ Sacrificio præmitti; ad secundam ea, quæ Sacrificio conjungi; ad tertiam ea, quæ Sacrificio subjungi debent.

Ea, quæ Sacrificium præire debent, nec solum corpus, nec solam animam, sed utramque hanc hominis partem concernunt. Et quidem quod animam, nobiliorem hominis partem attinet, oportet hanc esse ab omni saltem graviore noxa liberam, & nulla Ecclesiastica censura perstrictam. Tam rudis non es, ut ignores, te severo ab Ecclesiæ præcepto constringi, ut ipso pœnitentiæ Sacramento labes animæ, si quæ hærent graviores, & turpiores, eluas, nec illo in manibus ad aram accedere, & Sacra trans

Etare

Etare audeas; vicaria, quamvis omnibus numeris perfecta contritio, tunc tantum sufficit, quando sacer iudex, coram quo te accuses, deest, ac ne tunc quidem sine omni appendice; urget enim præceptum, ut quamprimum coram sacro tribunali te reum sistas, ritè absolvendum; dilationem hujus iudicii ultra tri-duum non indulgent Theologi & Doctores, hoc præceptum à Concilio Tridentino latum Sess. 13. cap. 7. explicantes, teste Dominico Viva in propos. 39. ab Alexandro 7. proscriptam commentante.

Tu tamen huic imperatæ, & necessariæ puritati adhuc illimiorem spontè adjicere conaberis, cor tuum ab omni etiam minimo & veniali nævo emaculans: tibi dictum puta, quod D. Francisco Seraphico Angelus symbolicè in Crystallina ampulla limpidissimam aquam continente ostendit, adjiciens, talem vel etiam adhuc defæcatiorem puritatem Sacerdotis ad aram accedentis animo inesse oportere.

Non modica me capit admiratio, cum cerno Sacerdotes quotidie per integras hebdomades ad aram facientes, quin unquam conscientiam expient; an forsan desunt, quas abstergant, leviores maculæ, quas etiam justii quotidie incurrunt? cur Sacerdos, dum sacris operatur, jubetur extremos digitos affusâ limpidâ tam sollicitè abluere, nisi ut moneatur, eâ ipsum tunc cordis mun-

ditia nitere oportere, quæ nec minimâ
ma ulâ, vel peccati umbrâ obfuscetur.

Doct̃or Angelicus D. Thomas in opusculo
s8. c. 39. exigit, ut cor sacrificantis Sacer-
dotis simile sit linteo mundissimo, in quo
sub nube panis latens Christi corpus repo-
nitur; hoc enim imprimis etiam acri lixivio,
si opus sit, à contractis sordibus lavatur,
& mundatur; subinde in utramque partem
pressè contorquetur, ut quidquid humoris
non adeò illimis adhuc in plicis hæret, ex-
trudatur, tandem ad limpidissimos solis ra-
dios exsiccatur, & inducto candente chaly-
be calcato lævigatur.

Non aliter comparatum esse vult S. Do-
ct̃or, Sacerdotem sacris operantem, ut
mundissimum Corpus Christi dignè tractet,
& recipiat; proin ante omnia amaris pœni-
tentia lachrymis lavet, & eluat omnes cor-
dis sordes, & levissimas etiam maculas;
subinde etiam externis pœnitentia operi-
bus, ac cruciatibus corpus torqueat; tan-
dem casto calore ardentissima charitatis er-
ga DEUM, exsiccet, & extrahat omnem
prorsus sæculentum humorem cujuscunque
desiderii carnalis. Itaque summam, imò
Angelicam puritatem in celebrante mysta
exigit Doct̃or Angelicus conjunctam ar-
dentissima charitati & devotioni.

Quem corpori suo honorem haberi vo-
luerit Christus, satis indicavit, cum illud
non solum in syndone munda involvi, sed
etiam

etiam in sepulchro novo, nulla unquam
cadaveris tabe sordidato collocari, insuper
variis pretiosis aromatibus condiri voluit.
Hæc norma sit Sacerdoti Corpus Christi ad
aram tractanti; munda sint omnia, im-
mundum nihil; vani, & prophani procul
este, ascendat fumus aromatum variarum
virtutum, & sacrarum precum, quæ ut Sa-
crificio præmittantur, præscribuntur, in
odorem suavitatis in conspectu Domini:
Recitentur prius ex penso Canonico, si
commodè fieri possit, Matutinum, & Lau-
des; adjungantur quinque Psalmi cum an-
nexis orationibus in hunc finem propositi,
vel aliæ preces, & ardentes animi affectus
excitentur, quos cuivis sua dictabit devo-
tio, & pia propensio.

Nec memoriâ elabi finito precatiunculas,
dum sacris te vestibibus induis, recitari solit-
as: his quodammodo scintillulis excitan-
dum est integrum purissimi amoris incen-
dium in corde sacrificantis, cùm DEUS in
sole posuerit tabernaculum suum Ps. 18. id est,
in anima munda, sine macula, & divinæ cha-
ritatis flammis succensa, *Suscita in corde tuo
famem & orem erga hunc cibum, quam
indicabat modus, quo Hebræi jubebantur
comedere agnum Paschalem, typum hujus
cibi angelici, comedetis festinanter.* Exod. c.
12. sua tamen mora adjiciatur huic festi-
nationi, & desiderio explendi hanc famem
salubrem. **Semper venerare in aliis Sacer-
doti-**

dotibus, licet hos multum excedas nobilitate, ætate, dignitate, doctrina, experientia, Sacerdotalem characterem.

2. Quod corpus attinet, non ignoras, à noctis medio servandum esse jejunium non solum Ecclesiasticum, sed naturale omnem omnino cibi, vel potus quantumvis levissimi sumptionem excludens, quod Clemens Pontifex c. tribus gradibus de consecr. dist. 2. ad duas ultra sumptionem hujus cibi horas prorogandum præceperat: licet autem huic canoni, teste D. Thoma p. 3. q. 80. art. 8. ad 6. derogatum sit, elucet tamen ex illo, quantum dedecet Sacerdotem ore, labiis adhuc Christi Sanguine rubentibus in farcina, in poculenta & esculenta obviantem gutture involare, & Christum ita tumulare.

Adhuc nitidiorum corporis munditiam in iis, qui huic mensæ angelicæ accumbunt, requirere videntur, & quidem sub peccato veniali S. Hieronymus, S. Augustinus, S. Bonaventura, homines nempe matrimonio junctos, ob hujus nocte præcedente legitimum usum, ab hac mensa arcendos, quamvis S. Gregorius, D. Thomas cum aliis communiter in hoc nullam obligationem, sed ad summum, si placuerit, abstinere decentiam agnoscant: si tanta mundities corporis, matrimonio junctis ad Synaxin accessuris præscribitur, quanta hæc esse debet in Sacerdote celebraturo? ad hanc munditiei classem spectat manuum,

toti-

toriusque vultus emaculatio, nitor decens vestium, maximè sacrarum, & totius supellectilis ad Sacrificium, & aram, in qua offertur, pertinentis: tam studiosè, & accuratè paranda sunt omnia ad excipiendum, non terrenum, sed cœlestem Regem, & Regum Regem, ac Dominum Dominantium: opus grande est, neque enim homini præparatur habitatio, sed DEO. 1. Paralip. c. 29.

II. In ipsa Sacrificii oblatione, ut hæc debito ritu peragatur, ea sunt observanda, quæ tum divinæ, tum Canonice præscribunt leges; illæ attendunt, & disponunt magis ad Sacrificii naturam necessaria, hujus materiam, formam, intentionem, consecrationem sub utraque specie panis, & vini, & ipsam tandem Sacrificii absumptionem: ab his aberrare grande, & grave foret piaculum.

Istæ, quæ libro Missali præfiguntur, & vulgò ob rubrum, quo exprimuntur, characterem, *Rubricæ* dicuntur, non tam arctè, sed levius stringunt, jubentque observari reliquos ritus & ceremonias huc spectantes, & si quæ alia longior usus, & consuetudo Ecclesiæ induxit: harum legum, non quidem omnium violatio, vel neglectus sub gravi offensa DEI prohibetur, sed earum duntaxat, quæ gravem prohibitionem clarè exprimunt, vel communi doctorum consensu inter leges graviter obligantes numerantur;

rantur; neglectus tamen assiduis cum offendiculo fidelium, divino Sacrificio assistentium, vel contemptus legum, etiam non præceptivam, sed directivam tantummodo, ut loquimur, vim habentium, gravibus noxiis accersendus est.

Tu inter paucos, & illos esse studebis: qui summâ accuratione etiam apices harum legum observant, sive statuunt aliquid de loco, ubi, sive de tempore, quando, sive de altari, super quod, sive de sacris vestibus, in quibus sacrificandum est, sive de ministro, qui ad aram facienti inservit, sive de ipso sacrificii, seu Missæ genere, sive de aliis actionibus ac cæremoniis, ad Sacrificii decorem & splendorem spectantibus.

Sæpius tibi jam fuerit inculcatum, Sacrificium Missæ, ut numeris omnibus sit absolutum, & majestatis plenum, tribus dotibus præditum esse oportere. Prima sit, ut legatur voce sonora, aliquantum elevatione, & perceptibili, excipe, quæ silenti voce jubentur exprimi, non tamen clamorâ, quæ præsentium devotionem, & longè magis aliorum Sacerdotum, eodem tempore & loco sacris operantium turbet, & evertat.

Secunda sit moderata, & modesta brevitas, quæ tamen non comparetur, ne quidem unius syllabæ omissione aut elisione, nec cæremoniarum solitarum permixtione, aut compenetracione. Omnes similes omis-

siones

fiones sunt graviter prohibita, nisi gravitatem minuat, vel excuset inadvertentia, vel ignorantia, vel rei levitas ac parvitas. Hæc condecens brevitatis solummodo præcidit omnes longiores tam vocales, quam mentales orationes, morosas & anxias intentionum renovationes, repetitiones, quas heteroclitica aliquorum devotio ineptè solet adjicere, & ita Sacrificium protrahere cum tædio & nausea præsentium. Nulla tamen ratione hoc tremendum Sacrificium, quasi periculum summum esset in moram, quadrupedante cursu deproperandum, & præcipitandum est, ut volatili, & venatorio aliquorum tepidorum genio obsecundes, etiamsi horum indignatio esset incurrenda, sicut proximi correctio omittenda non est, etiamsi displicitura, modo profutura prævideatur. Nemo prudentium nec nimia prolixitatis nec nimia brevitatis arguere potest Missæ Sacrificium, quod dimidiæ horæ spatium adæquat.

Tertia sit claritas, quæ exigit, ut clarè ac distinctè singula verba pronunties, non tamen affectatâ quadam, & violentâ horum protrusione; nulli frequentius cespitant, & impingunt, quàm qui, quod legunt, non intelligunt, aut linguâ nimis præcipite verba syncopant, truncant, & elidunt: prius itaque quàm ad aram accedas præscriptum Missæ genus, & hujus ordo disquiratur, & ritè disponatur, & præproperæ linguæ
non

non calcar addatur, sed frænum injiciatur.

Quarta sit, fervor ac devotio; hæc imprimis externum corporis habitum celebrantis rite ordinat, ut cum decore sacras peragat cæremonias, nec, dum populo faciem obvertit, oculis omnes templi totius angulos lustrandi libertatem vagam concedat,

Hanc tamen devotionem externam longè superet interna, necesse est, consistens in exercitio, & actibus variarum virtutum; eliciatur actus fidei, dum recitatur *credo*; spei dum recitatur *Pater noster*; adorationis, cum genua curvantur; humilitatis, cum alta voce intonamus: *Domine non sum dignus, verba comitantes animo.*

Singulis septimanæ diebus singulas ex septem petitionibus orationis dominicæ attribuire posses. Die Dominica ad aram sacrificaturus accedens induere posses personam subditi, se coram suo principe sistentis, & petere, ut sanctificetur nomen DEI, & ejus honor ac gloria per totum orbem propagetur, & augeatur; die Lunæ, indutus personam, & affectum Filii erga suum Patrem, & petere, ut tibi hæreditas tua, regnum cælorum obveniat; die Martis indutus personam, & animum servi erga suum Dominum, & petere ut ejus voluntas fiat, & ab omnibus ad amissum impleatur. Die Mercurii accedes sub schemate, & animo mendici

dici erga divitem, & petere potes panem quotidianum. Die jovis instar debitoris ad suum creditorem, & petere ab ipso remissionem multiplicium, & grandium debitorum. Die veneris tanquam cliens ad suum Advocatum, & patronum, & petere defensionem, ac liberationem ab omnibus adversariorum insultibus & tentationibus; die Sabbati tanquam infirmus, & periculose ægrotus ad Medicum, & petere, ut ab omni quocunque tandem malo libereris.

III. Patrato sacrificio utique non brevius tempus impendes agendis debitis gratiis, & adorando præsentis Deo-homini, quam impendere solent homines sæculares, qui diutissime in se collecti, intensissimis variarum virtutum, præsertim charitatis actibus eliciendis insudant, sibi que conscientia ducerent, si paulò post, ne dicam statim, se in sæculares cùras, & negotia temporalia immergerent. Subjunge prætes ab Ecclesia præscriptas; repende demississimas gratias Christo, quòd te ad suam mensam admiserit; pete veniam defectuum omnium à te commissorum: roga instanter, ut intellectum tuum divina sua luce illustret ad cognoscendum, quod verè bonum est; ut voluntatem inflammet, ad hoc amplectendum, & id primo loco, ut vires prædominantis in te passionis, sive affectus indomiti in-

K

frin.

fringat; tandem ut omnibus illis te cum-
 ler gratiis, donis, & bonis, quibus te po-
 tissimum indigere conspicit: cura ut totum
 diem piis & religiosis impendas exercitiis
 quod etiam sæculares solent; vel certè con-
 suetis tuis operibus, & officio vel condi-
 tioni statûs tui congruis functionibus quo-
 tidianis fervore frequentique mentis ad
 DEUM elevatione pondus ac preteritum
 adde.

Consideratio XVI.

Pro die VIII. secunda.

De iis, ad quæ præstanda sacerdos
 Ecclesiasticum Beneficium pos-
 fidens, adstringitur.

TRiplex errandi, & non leviter inopin-
 gendi via Sacerdoti Beneficium Eccle-
 siasticum obtinenti aperitur. 1. quando il-
 lud querit, & obtinere conatur. 2. quan-
 do illud possidet, & ejus fructibus fruitur
 3. quando illud abdicat, & alteri co-
 dit.

I. Er-